

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ

Innovative Leadership of School Administrators Affecting the Effectiveness
of Teachers' Learning Management under the Sisaket Provincial Office
of Learning Encouragement

วิชุดา ทิดสี*¹, พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง² และอุดมพันธ์ พิชญประเสริฐ³

Wichuda Tidsalee^{1*}, Pongsak Thongphanchang² and Udomphan Pitchprasert³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{2,3}อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{1*}Master student in Educational Administration the Faculty of Education and Human Development
Sisaket Rajabhat University

^{2,3}Lecturer from Educational Administration the Faculty of Education and Human Development
Sisaket Rajabhat University

*Corresponding Author Email: Forfay6489@gmail.com

Received: 30 January 2026 Revised: 13 February 2026 Accepted: 14 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู 3. เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู และ 4. เพื่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และครู จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 191 คน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากสถิติการวิจัย ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.45) 2) ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.39) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกและมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.928 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู

โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของพยากรณ์ ด้วยวิธี Enter การส่งผลอยู่ในระดับมากร้อยละ 69.6 ($R^2 = 0.696$) โดยตัวพยากรณ์ที่ทำนายได้ดีที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 5 การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

Abstract

This research consists purposes were 1. to examine the level of innovative leadership of school administrators and the level of teachers' instructional management effectiveness 2. to investigate the relationship and influence of school administrators' innovative leadership on teachers' instructional management effectiveness 3. to explore the relationship between school administrators' innovative leadership and teachers' instructional management effectiveness and 4. to identify the aspects of innovative leadership that affect teachers' instructional management effectiveness. This study employed a quantitative research design. The research instrument was a questionnaire. The sample consisted of 22 school administrators selected through purposive sampling and 169 teachers, yielding a total of 191 participants. The collected data were analyzed using statistical methods including mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple linear regression analysis. The research findings revealed that 1) The overall level of innovative leadership among administrators was at a high level ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.45) 2) The overall effectiveness of teachers' instructional management under the Sisaket Provincial Office of Learning Encouragement was at a high level ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.39) 3) The relationship between the innovative leadership of school administrators and the effectiveness of teaching and learning management among teachers is positive and relatively high, statistically significant at the 0.01 level, with a correlation coefficient of 0.928 and 4) The results of the innovative leadership of school administrators and their impact on the effectiveness of teaching and learning management among teachers, using the Enter method for predictive regression analysis, show a high level of impact at 69.6% ($R^2 = 0.696$). The best predictor is aspect 5, teamwork and participation. Using the stepwise selection method, the impact was at a high level, equal to 69.5% ($R^2 = 0.695$). The best predictor was aspect 5, teamwork and participation.

Keywords: Innovative Leadership, School Administrators, Learning Management Effectiveness

บทนำ

การศึกษา ถือเป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ในการหล่อหลอมทรัพยากรมนุษย์เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและสร้างสังคมที่ยั่งยืน ภายใต้บริบทของโลกศตวรรษที่ 21 ที่มีความเป็นพลวัตสูง ประเทศไทยจึงมุ่งเน้นการยกระดับขีดความสามารถของประชากรให้มีทักษะและสมรรถนะที่ตอบโจทย์ตลาดงานและการพัฒนาในระดับสากล นอกจากนี้ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบฉับพลัน การสร้างความเข้าใจและความเท่าทันในเทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับเยาวชน เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือสารสนเทศในการสร้างประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) หัวใจสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มุ่งเน้นการหล่อหลอมทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และระดับเชาวน์ปัญญา โดยปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีที่มีวินัย ควบคู่ไปกับการสร้างทักษะแห่งอนาคตที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวยังส่งเสริมให้บุคคลเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาตนเองและยกระดับทักษะ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้, 2566)

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ เป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ ที่จะต้องบริหารงานและขับเคลื่อนดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งการบริหารจะประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดส่วนหนึ่ง ที่สำคัญคือผู้นำ เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มิได้มีจำกัดแค่ความรู้ของผู้เรียนเท่านั้น แต่ต้องมีการจัดการศึกษาที่มีความทันสมัย บริหารงานด้านนวัตกรรมที่มีประโยชน์ภายใต้การเปลี่ยนแปลงการบริหารเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับศศิประภา ชัยประสิทธิ์ (2553) ที่ได้กล่าวว่า การสร้างสรรค์องค์กรแห่งนวัตกรรมนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น จากการใช้ทักษะ ความรู้ความสามารถ ตลอดจนการมีความคิดริเริ่ม นำมาใช้ร่วมกันกับความสามารถทางการบริหารและการจัดการ ทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาเพื่อที่จะแข่งขัน โดยจะมีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน ซึ่งสามารถจะนำพา และพัฒนาองค์กรให้ไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ผู้บริหารจึงควรใส่ใจ และสร้างแรงผลักดันตลอดจนกำลังใจให้บุคลากรในองค์กรเกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมในหน่วยงานเล็งเห็นคุณค่าของนวัตกรรมว่าเป็นสิ่งสำคัญ และจะต้องมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับปวีณา กันถิน (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระราชวัง เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 5 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมประกอบด้วย วิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร การทำงานเป็นทีม การมีคุณธรรม การสร้างบรรยากาศส่งเสริมองค์กรนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสำคัญต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ดังนั้น จากสภาพปัญหาและข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู
3. เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู
4. เพื่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู

การทบทวนวรรณกรรม

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำพฤติกรรมหรือกระบวนการของผู้นำที่สามารถใช้อิทธิพลและบทบาทของตนทำให้บุคคลอื่น ยอมรับและปฏิบัติตามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของงานที่กำหนดไว้ และปิโยชิตี รอดทอง (2565) กระบวนการในการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจของผู้นำ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับนวัตกรรมวัชรพงศ์ ทศนบรรจง (2563) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการแก้ไขปัญหาขององค์กร เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำให้อุคลากรในองค์กรสร้างนวัตกรรมใหม่ขึ้นมา และทำให้องค์กรขับเคลื่อนโดยใช้แนวทางการดำเนินงานใหม่ ๆ โดยการสร้างนวัตกรรมขึ้นมา และแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของครู Hoy, W. K., and Ferguson, J. (1985) การจัดการเรียนรู้ของครูโดยสถานศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนถึงความเข้มแข็งของระบบการศึกษาโดยรวม ทั้งนี้สามารถพิจารณาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ได้จากหลายมิติ ประการแรก นักเรียนควรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นผลลัพธ์โดยตรงจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ประการที่สอง สถานศึกษาต้องมีการจัดสรรและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ ประการที่สาม สถานศึกษาควรมีความสามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก อันเป็นผลจากบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และประการสุดท้าย สถานศึกษาที่มีคุณภาพย่อมสามารถสร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรภายในองค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อขวัญกำลังใจ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และความยั่งยืนของการจัดการศึกษาในระยะยาว

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 22 แห่ง ใน 22 อำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 22 คน ครู จำนวน 347 คน รวมทั้งสิ้น 369 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970) โดยกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครูจำนวน 169 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเครื่องมือดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) การสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม 5) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ตอนที่ 2 สอบถามประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) ด้านการแสดงความใส่ใจในงานการสอน (2) ด้านการแสดงความชัดเจนในบทเรียน (3) ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย (4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับไม่ใช้ตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.988

3. เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อส่งถึง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ สำหรับใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เมื่อได้รับความอนุเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ จำนวน 191 ชุด ไปยังกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับภายในระยะเวลา 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแบบสอบถามภายหลังครบกำหนดระยะเวลา ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 191 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนที่ส่งออกไปทั้งหมด จากนั้นได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแต่ละชุด ก่อนนำข้อมูลที่ได้ไปบันทึกและวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อใช้สรุปผลการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละประเภทมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู 2) ศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และความถดถอยแบบพหุ

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู

ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	4.51	0.45	มากที่สุด	1
2. การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.48	0.50	มาก	3
3. การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.49	0.50	มาก	2
4. การสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม	4.51	0.51	มากที่สุด	1
5. การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	4.45	0.51	มาก	4
เฉลี่ย	4.49	0.45	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.51) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.50) การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.50) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

2. การศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษโดยภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การแสดงความใส่ใจในงานการสอน	4.38	0.41	มาก	3
2. การแสดงความชัดเจนในบทเรียน	4.42	0.45	มาก	2
3. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.50	0.43	มาก	1
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.37	0.44	มาก	4
เฉลี่ย	4.42	0.39	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.39) พบว่า ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ด้านการแสดงความชัดเจนในบทเรียน ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.45) ด้านการแสดงความใส่ใจในงานการสอน ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.41) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัดศรีสะเกษ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X _{total}
X ₁	1					
X ₂	.810**	1				
X ₃	.905**	.888**	1			
X ₄	.606**	.821**	.731**	1		
X ₅	.810**	.885**	.871**	.756**	1	
Y ₁	.628**	.612**	.610**	.501**	.719**	
Y ₂	.682**	.740**	.739**	.679**	.826**	
Y ₃	.440**	.712**	.592**	.779**	.736**	
Y ₄	.431**	.581**	.510**	.668**	.635**	
Y _{total}	.893**	.959**	.953**	.857**	.938**	.928**

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.928

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู

ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของพยากรณ์ ด้วยวิธี Enter

รายการ	b	SE _b	β	t	P-value
ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม (X ₁)	-0.050	0.088	-0.057	-0.574	0.567
ด้านการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม (X ₂)	-0.033	0.091	-0.042	-0.363	0.717
ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X ₃)	-0.095	0.099	-0.121	-0.958	0.339
ด้านการสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม (X ₄)	0.244	0.057	0.316	4.258**	0.000
ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (X ₅)	0.584	0.074	0.758	7.855**	0.000

R = 0.834, R² = 0.696; Adjusted R² = 0.688; SE_{est} = ± 0.21903; F = 84.841; sig = 0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์มี 2 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ด้านการทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วม (X5) และด้านการสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม (X₄) โดยส่งผลในระดับที่สูงยิ่ง ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.51) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.50) การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.50) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.39) พบว่า ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ด้านการแสดงความชัดเจนในบทเรียน ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.45) ด้านการแสดงความใส่ใจในงานการสอน ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.41) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

3. เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.928

4. เพื่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ผลการวิเคราะห์มี 2 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (X5) และด้านการสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม (X₄) โดยส่งผลในระดับที่สูงยิ่ง ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลของการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากการศึกษาในระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงสมรรถนะเด่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ในการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดหาทรัพยากรและสนับสนุนการพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับปิยโชติ รอดหลง (2565) ที่ระบุว่ากระบวนการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจของผู้นำเป็นกลไกสำคัญในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ มีสมรรถนะในการถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างชัดเจนและเลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบทบาทของ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาตนเอง ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเองผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับสุพรรณษา แก้วสีหมอก (2565) ที่พบว่าประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ Vila, L. E. (2012) ที่เสนอว่าวิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดคือการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมในที่ทำงาน ดังนั้น การเพิ่มความเข้มข้นในการจัดกิจกรรมเชิงรุกจึงไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิผลการสอนเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกตามเป้าหมายของสถานศึกษา

3. ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.928$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับประสิทธิผลการสอนของครู โดยเฉพาะการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเชิงนวัตกรรมที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพการศึกษาได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับณรงค์ชัย บุญประเสริฐ (2563) ที่ระบุว่าทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Enter Method) พบว่า ภาวะผู้นำสามารถร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ได้ร้อยละ 69. โดยมีตัวพยากรณ์สำคัญที่มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญคือ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม และด้านการสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าการขับเคลื่อนสถานศึกษาภายใต้บริบทของ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ต้องอาศัยการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันและการเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับเมธี ตั้งสิริพัฒนา (2564) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทุกด้านร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในบริบทของ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) จังหวัดศรีสะเกษ พบข้อค้นพบที่สำคัญคือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความโดดเด่นที่สุดคือ “การสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม” รองลงมาคือการมีวิสัยทัศน์และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า “การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม” เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งถือเป็นประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรกในส่วนของ ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยครูมีความเชี่ยวชาญโดดเด่นในด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและการแสดงความชัดเจนในบทเรียน แต่ในทางกลับกัน “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)” กลับเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่ง

เป็นจุดที่สอดคล้องกับความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในระดับ ค่อนข้างสูง ($r = 0.928$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากผู้บริหารมีทักษะความเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่เข้มแข็ง ย่อมส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการสอนของครูให้สูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดประเด็นที่เป็น “องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)” และน่าสนใจที่สุดจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ คือการพบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูได้ถึง ร้อยละ 69.6 โดยตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ “ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม” ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นสัจธรรมเชิงบริหารที่สำคัญว่า แม้การทำงานเป็นทีมจะเป็นด้านที่ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในปัจจุบัน แต่กลับเป็นปัจจัยที่มีอำนาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู
- 1.2 สนับสนุนการสร้างเครือข่ายและวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมภายในโรงเรียน เพื่อกระตุ้นการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของครู
- 1.3 ครูสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางปรับปรุงวิธีการสอน โดยเน้นการเรียนรู้เชิงรุกและกิจกรรมที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานศึกษาที่มีลักษณะและบริบทต่างกัน เพื่อตรวจสอบความทั่วไปของผลการวิจัย
- 2.2 ศึกษาผลกระทบด้าน ความพึงพอใจของนักเรียน หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.3 พัฒนาตัวชี้วัดที่เฉพาะเจาะจงและหลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการวัดภาวะผู้นำและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ชัย บุญประเสริฐ. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี: เพชรบุรี.
- ปวีณา กันถิน. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่.
- ปิยโชติ รอดหลง. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร: กรุงเทพมหานคร.

- พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้. (2566). พ.ร.บ. ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- เมธี ตั้งสิริพัฒนา. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูสังกัด สพม.กรุงเทพมหานคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: กรุงเทพมหานคร.
- วัชรพงศ์ ทศนบรจจ. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการ โรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 12(1), 330-342.
- ศศิประภา ชัยประสิทธิ์. (2553). “องค์กรแห่งนวัตกรรม” ทางเลือกของผู้ประกอบการยุคใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุพรรณษา แก้วสีหมอก. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตนวลจันทร์ สังกัด สพม. กรุงเทพมหานคร เขต 2. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 8(7), 419-433.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Hoy, W. K., and Ferguson, J. (1985). A Theoretical Framework and Exploration of Organizational Effectiveness of Schools. *Educational Administration Quarterly*, 21(2), 117-134.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Vila, L. E. (2012). Higher Education and the Development of Competencies for Innovation in the Workplace. *Management Decision*, 1(1), 1634-1648.